

Становище от

От: Доц. Д-р Жанет Кирилова Николова, доктор

Катедра по Консервативно Зъболечение,

Факултет по Дентална Медицина,

**МУ –София, член на научно жури съгласно заповед № Р 2155/ 04.12.2020
на ректора на МУ-Пловдив**

Относно: Дисертационен труд на тема "Приложение на циркониеви CAD/CAM фасети при витални фронтални зъби (анкетни, лабораторни и клинични проучвания)" за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по докторска програма „Терапевтична дентална медицина“, в професионално направление 7.2. Дентална Медицина, област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт.

Автор: д-р **Александра Георгиева Печева-Стоева**, докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Оперативно зъболечение и ендодонтия“, Факултет по Дентална Медицина – Пловдив.

Научен ръководител: Проф. д-р Снежана Цанова, дм.

1.Общо представяне на процедурата и докторанта

Представеният комплект материали на хартиен носител е пълен в съответствие с в съответствие с Чл.115(1) от Процедура за придобиване на ОНС „доктор“ в МУ – Пловдив; Правилник на МУ-Пловдив. Докторантката е приложила 3 публикувани статии, 3 научни съобщения от научни форуми във връзка с дисертационния труд.

2.Кратки биографични данни на докторанта

Д-р Александра Георгиева Печева-Стоева е завършила средното си образование в езикова гимназия в Пловдив през 2009 година и 2015 висшето си образование в МУ Пловдив, Факултет по дентална медицина. От март 2016 е асистент към катедрата по „Оперативно зъболечение и ендодонтия“ към МУ Пловдив, ФДМ. Същата е придобила специалност по Оперативно

зъболечение и Ендодонтия през май 2019г. Докторантката ползва свободно разговорно и писмено английски език.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Докато в недалечното минало се считаше, че циркониевите възстановявания са по-скоро екзотика, отколкото рутинна практика, то днес са на път да се превърнат в ежедневиe. И всичко това благодарение на дигиталните технологии за изработката им, които непрекъснато се усъвършенстват и подобряват. Самата циркониева керамика също търпи много динамично развитие. Въвеждат се модификации, които променят значително трансlucentността и цветовете характеристики на възстановяванията. Същите материали са сертифицирани, но липсват или са оскъдни данните относно поведението им в условията на оралната среда. Протоколът за работа с тези материали не е систематизиран и обобщен. Това поставя пред лекарите по дентална медицина множество въпроси и предизвикателства.

Поради което, считам че тезата за дисертационна разработка "Приложение на циркониеви CAD/CAM фасети при витални фронтални зъби (анкетни, лабораторни и клинични проучвания)" е изключително навременна и актуална.

Представеният дисертационен труд съдържа 180 машинописни страници, онагледен с 63 фигури и 22 таблици. Структуриран е правилно и съдържа раздели като въведение; литературен обзор; цел и задачи материали и методи; резултати и обсъждане с изводи; заключение; основни приноси; публикации и съобщения във връзка дисертационния труд. Библиографията включва 197 източника, от които 3 на кирилица и 194 на латиница, от които в 36.54 % са от последните 10 години.

4.Познаване на проблема

Въведението е върху страница и половина. Написан е ясно и точно въвежда в проблема.

Литературният обзор е от 39 страници. Д-р Печева в обстоен литературен обзор разглежда: параметрите на усмивката; дизайна на фасетите; видовете материали като избор за фасети (композитни материали, фелдшпатови глас керамики, литиево-дисиликатни керамики, керамики с

високо левцитно съдържание, циркониеви керамика); CAD/CAM технологиите за изработката им. Авторката обръща внимание на въпросите свързани със значението на изпиляването при подготовката на зъбите за фасети; значението на дебелината фиксиращия цимент; промяната на цвета и транслуцентността при стареенето на циркониева керамика, като отчита и дебелината на материала и други.

Като резултат от анализа на литературата д-р Печева аналитично извежда нерешените проблеми и логично си поставя за цел да проучи предимствата и недостатъците на CAD/CAM циркониевите фасети. Поставените задачи са 5 и са напълно достатъчни за постигането на целта на дисертационната разработка.

5. Методика на изследването

Материали и методи са написани на 37 страници. Материалите са описани подробно. Изследването е проведено е върху 87 образци, 32 екстрахирани зъба, 24 пациенти, 262 доктори по дентална медицина. Материалът е богато онагледен със собствените материали и постановки за провеждане на изследванията, което създава яснота и чудесно ги визуализира.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Резултати и обсъждане са написани върху 89 страници. Резултатите са описани подробно, онагледени с фигури и таблици. Обсъждането следва резултатите от всяка задача и завършва с изводи.

Задача 1. Проведено е анкетно проучване на 262 лекари по дентална медицина в Пловдивска област. Д-р Печева установява, че около половината от анкетирания не изработват индиректни фасети като причини, за което се посочват липса на опит и умения, както и недоверието в зъботехническата лаборатория. А 90% биха били доволни ако се скъси дългия стандартен технологичен протокол, какъвто предлагат дигиталните технологии. Извършеното проучване е оригинален принос на дисертационната разработка.

Задача 2. Провежда се изследване как влияе използването на увеличителна техника върху прецизността при подготовката зъбите за фасети. Д-р Печева доказва, че при всички изследвани методи се установява преизпиляване и отнемане на ненужно количество ТЗТ, като статистически по-добри са резултатите получени с увеличителна техника в сравнение с тези без използването на такава. За целите на изследването авторката използва

прецизен компютърен софтуер и многократни измервания на създадените образци. Това е потвърдителен принос на разработката.

Задача 3. Сравняват се точността на възстановяванията изработени чрез CAD/CAM технология- циркониеви фасети и фасети от стъкло-керамика по прес-технология(СЕМ изследване). Използвана е оригинална методика. Дигиталната технология, без стандартен отпечатък и по-скъсена процедура за изработката на циркониеви фасети има по-прецизни показатели относно маргиналната адаптация, сравнени с фасетите изработени по прес технология. Съпоставката е направена с по-ранни литературни източници, което показва значителното подобряване на дигиталните технологии днес(оригинален принос на разработката).

Задача 4. Изследва се влиянието на хидротермалното стареене върху циркониеви фасети. Авторката доказва влияние на изкуствено състаряване върху трансlucentността им в едногодишен период. Цвета и дебелината на изработени фасетите влияят върху трансlucentността им. Поради което е особено важно да не се преизпиляват твърдите зъбни тъкани при подготовката за фасети. Изследването е оригинално, като авторката обсъжда и сравнява видовете циркониева керамика, според обемните проценти на иридия в него и съобразно вида на кристалите в състава му. Днес непрекъснато се предлагат нови разновидности на циркониева керамика, а данните в литературата относно как влияе състава им върху качествата на готовите конструкции при престои в оралната среда е оскъден или липсва. Поради което считам проведеното *in vitro* изследване са иновативно, навременно и полезно. Това е оригинален принос в работата.

Задача 5. За първи път в България е направено клинично проучване върху циркониеви фасети. Резултати установяват, че приложението на такива възстановявания са отлично средство за подобряване на влошената естетика на пациентите. Оригинален принос със значително практическо приложение е създаването на точен протокол за изработване на циркониеви фасети по CAD/CAM технология.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Обособени са 5 приноса с оригинален характер и 5 с потвърдителен характер. Считаю, че дисертационната разработка е важна, защото потвърждава значението на дигиталните технологии в денталната медицина и новите модификации на циркониевата керамика за ежедневната клинична практика. Разкриват се нови хоризонти за денталната теория и практика.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Основни части от дисертационния труд на д-р Печева са публикувани в три оригинални статии, както и три доклада в научни международни форуми. Обемът на статиите и докладите във връзка с дисертационния труд е напълно достатъчен.

9. Лично участие на докторантката

Д-р Печева е водещ автор в направените изследвания, което подчертава личния принос на докторантката. Участието на колаборанти, което показва умението на д-р Печева да работи в екип.

10. Автореферат

Съдържанието и качеството на автореферата, със заключение е направено в 49 страници и отговаря на изискванията. Отражава основните резултати, изводи и приноси постигнати в дисертацията.

11. Критични бележки и препоръки

Нямам съществени критични бележки към завършения дисертационен труд.

12. Лични впечатления

Д-р Печева е извършила значителен обем дейност, резултатът от която е представения дисертационен труд. Разработката е трудоемка, свързана с различни и обемни лабораторни и клинични изследвания, с което дисертантката се е справила отлично. Прави впечатление начина на представяне на изследванията, както и логичното и подробно обсъждане на получените резултати и точните изводи. Работата е отлично оформена, разбираема и лесна за възприемане. Поставено е силно начало за бъдещите научни разработки на дисертантката.

13. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Както д-р Александра Георгиева Печева-Стоева доказва, че 48.7% от лекарите по дентална медицина изработват фасети и то поради липса на адекватни умения и познания. Приносите от настоящият труд са важни за ежедневната практика на лекарите по дентална медицина. Вероятно серия от лекции, семинари, печатни материали (практическо ръководство, монография или студия) и прочие би било е насока за актуализиране на познанията на студентите, специализантите и лекарите по дентална медицина в тази насока.

С настоящия дисертационен труд Д-р Печева насочва към нови проблеми, които могат да послужат за по-нататъшни изследвания.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд *съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката* и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на МУ - Пловдив. Представените материали и дисертационни резултати **напълно** съответстват на специфичните изисквания на МУ – Пловдив.

Дисертационният труд показва, че докторантката д-р Александра Георгиева Печева-Стоева **притежава** задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност „Терапевтична дентална медицина“, в професионално направление 7.2. Дентална Медицина, област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт като **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята *положителна оценка* за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и *предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’* на д-р Александра Георгиева Печева-Стоева в докторска програма по „Терапевтична дентална медицина“, в професионално направление 7.2. Дентална Медицина, област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт.

04.01.2021 г.

гр.София

Доц.д-р Жанет Кирилова, дм